

V den příchodu zplnomocněného ministra pro správu Slovenska do Bratislavy pozdravuji Vás, pane prezidente, jménem svým, svých spolupracovníků Vám pro naše osvobození vychovaných a jménem četných lidových shromáždění dnes konaných jako spolutvůrce Československé republiky a prvního jejího prezidenta v radosti, že jako hlava státu dočkal jste se uskutečnění ideálů celého československého národa. Já i moji spolupracovníci a celá slovenská větev československého národa slibujeme dnešního historického dne, že po Vašem příkladu a příkladu těch, kteří za hranicemi svobodu naší vybojovali usilovně a věrně pracovati budeme na upevnění a na rozkvětu naší mladé Republiky československé.

Minister Šrobár.

TELEGRAM

AKPR, f. KPR, inv. č. 260/A, č. j. D 69/19, k. 13. Originál došlého telegramu, nalepená telegrafní páska.

a – Adresováno: Prezident Masaryk, Praha.

b – Podle razítka byl telegram doručen do Kanceláře prezidenta republiky 6. 2. 1919.

12/2 '9.

Milý příteli,

přijde brzy dr. Markovič a snad ještě někdo jiný, aby s Vámi se poradil o věcech administračních; tento dopis zabývá se záležitostí více vojenského rázu. Posílám [!] ho gen. Piccionimu.

1. Gen. Piccion přijel sem referovat o poměrech na Slovensku. Předtím jsem obdržel některé písemné zprávy o tom, jakoby italští důstojníci více sympatizovali s Maďary nežli se Slováky; nepokládal bych za správné, jednat s vojáky o vojácích bez vědomí velitele, a proto jsem generálovi odevzdal francouzský překlad stížností. Z téhož důvodu předložím mu také tento dopis.
2. Generál řekne Vám, co řekl mně; takovým odkrytým způsobem dá se věc urovnat. Já jsem o to generála žádal a žádám také Vás, abyste všecko učinil, aby napětí přestalo.

3. Hlavní direktiva stavu ovšem je a musí být: nezesilovat odpor Maďarů a nedávat jim příležitosti k žalobám před Dohodou: konference pařížská nesmí být získána Maďary proti nám.

Je přirozeno, že Maďaři pracují proti nám; pracují nejen stávkami a podobně, ale vedou cílený boj finanční a hospodářský. O tom brzy obdržíte podrobnější výklady. Maďaři ztrácejí své panství a exploataci, a proto se brání a budou bránit.

Okupace Slovenska a zavedení naší administrace, i když je sebesprávnější a spravedlivější, rozčiluje Maďary; právě proto se musíme všeho vyvarovat, co by toto rozčilení stupňovalo.

Taková opatrnost je tím nutnější, že území maďarské je okupováno zatím.

Dám konkrétní příklady: Rozbití Košutovy [!] sochy bylo zbytečné.¹ Obzvláště pokládám za velkou chybu, když se účastní vojáci takových přehmatů.

Zavření univerzity, čtu, je dočasné.² Nebyl bych to udělal. Až Prešpurk³ nám bude definitivně přiřknut, oznámí se maďarské vládě, aby se postarala o přestěhování univerzity.⁴ Zatím stačí upozornění rektora, aby profesori a studenti se zdržovali národnostních agitací. Sahání na kulturní ústavy velmi se proti nám využitkává [!].

4. Antisemitické projevy jsou velmi škodlivé.
5. Případ lučenecký⁵ nebyl mně dostatečně vyložen.
6. Poměr našeho státu k Itálii vyložil jsem častěji (Poselství)⁶: Itálie nám zbudovala a buduje značnou armádu, za to jí musíme být vděční. Ministr Beneš právě podává zprávu, že Italové nás na Pařížské konferenci podporovali v otázce slezské. Je povinností našeho vojska tento dobrý poměr všemožně udržovat. Je to vlastně poprvé, že Italové přicházejí v užší styk se slovanským národem; očekávám tolik politické vyspělosti od vojska a úřednictva, že tento dobrý styk udrží a zesílí.
7. Pokud běží o obavy maďarského vpádu, neočekávám, že Maďaři se postaví proti ustanovení Francie a Dohody. Gen. Piccione mně vyvrátil vojenské obavy. Myslím ovšem, že bychom potřebovali více vojska k udržení pořádku a teď k akci finanční.

DOPIS

AÚTGM, f. T. G. Masaryk, sign. R-8, k. 397. Koncept, rukopis.

AÚTGM, f. T. G. Masaryk, sign. R-8, k. 397. Opis, strojopis.⁴

a – Psáno na hlavičkovém papíře Prezident republiky československé. Datováno v Praze, dne 12. února 1919. Na dokumentu rukou připsáno: Lettre à M. Šrobár remisent lue par gen. Piccione.

1 – Míněno je zničení sochy Lajose Kossutha po přesídlení Vavra Šrobára a jeho ministerstva s plnou mocí pro správu Slovenska do Bratislavy 4. 2. 1919.

2 – Na příkaz ministra Šrobára došlo k uzavření maďarské Alžbětinské univerzity, která vznikla v Bratislavě roku 1912.

3 – Rozumí se Bratislava.

4 – Alžbětinská univerzita nebyla přestěhována do Maďarska, ale maďarská vláda převzala většinu jejího pedagogického personálu. Univerzita byla k 30. 6. 1919 formálně zrušená.

5 – Jde o antisemitické výtržnosti v Lučenci. Židé byli obviňováni ze sympatií k Maďarsku a Maďarské republice rad.

6 – Jde o poselství TGM k Národnímu shromáždění z 22. 12. 1918. Viz MASARYK, T. G. *Cesta demokracie I.* Praha 2003, s. 27.